

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/100/2021
Identifikačné číslo spisu:	6318200084
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6318200084.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu ENERGYMONTAGE, s.r.o., so sídlom Nová Osada 2391, 945 01 Komárno, IČO: 35 927 399, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Ing. Vájlíková, s. r. o., so sídlom Ul. biskupa Király 6, 945 01 Komárno, IČO: 47 251 395, proti žalovanému REA- S s.r.o., so sídlom Mostárenská 9, 977 56 Brezno, IČO: 36 059 099, zastúpenému JUDr. Lenka Maďarová, s.r.o., so sídlom Štrková 95/21, 010 09 Žilina, IČO: 47 232 692, o zaplatenie 10.000,- eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovaného proti žalobcovi o zaplatenie 26.260,- eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/25/2020-374 zo 17. júna 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Brezno (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou výrokovou vetou rozsudku č. k. 7Cb/4/2018-270 zo 17. decembra 2019 (ďalej aj „rozsudok“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 10.000,- eur s úrokom z omeškania 8% ročne zo sumy 10.000,- eur od 1.12.2017 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, druhou výrokovou vetou priznal žalobcovi proti žalovanému v konaní o zaplatenie 10.000,- eur s príslušenstvom náhradu trov konania v rozsahu 100%, treťou výrokovou vetou konanie o vzájomnej žalobe žalovaného proti žalobcovi zastavil a štvrtou výrokovou vetou priznal žalobcovi proti žalovanému v konaní o vzájomnej žalobe náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol žalovaný odvolaním. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 41Cob/25/2020-374 zo 17. júna 2020 pripustil späťvzatie žaloby, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2 V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na to, že podaním zo dňa 29.04.2020 vzal žalobca svoju žalobu späť a navrhol, aby odvolací súd rozhodol o zastavení konania podľa § 370 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%. Žalobca späťvzatie žaloby odôvodnil tým, že pôvodne sa proti žalovanému domáhal titulom faktúry č. 542017 zaplattenia neuhradenej časti fakturovanej sumy vo výške 30.000,- eur. Po podaní žaloby mu žalovaný zaplatil 20.000,- eur, čo malo za následok čiastočné späťvzatie žaloby a predmetom sporu je už len suma 10.000,- eur. Žalovaný počas odvolacieho konania uhradil žalovanú sumu v plnej výške na účet žalobcu pod variabilným symbolom 542017 (číslo faktúry), a to dňa 18.03.2020 sumu 3.500,- eur, dňa 19.03.2020 sumu 3.500,- eur a dňa 25.03.2020 sumu 8.242,78 eur. Spolu žalovaný uhradil sumu 15.242,78 eur. Vzhľadom na to, že okrem istiny v sume 10.000,- eur sa žalobca domáhal aj zaplattenia príslušenstva (úrok z omeškania 8% ročne zo sumy 10.000,- eur od 1.12.2017), úroky z omeškania po úhrade celej žalovanej sumy vypočítal tak, že 8%-ný ročný úrok z omeškania zo sumy 10.000,- eur od 1.12.2017 do 18.03.2020 je 1.836,71 eur a 8%-ný ročný úrok z omeškania zo sumy 3.000,- eur (po úhrade sumy 7.000,- eur zo dňa 18. a 19.03.2020) od 20.03.2020 do 25.03.2020 je 3,29 eur. Úroky ku dňu splatenia celej pohľadávky predstavujú spolu sumu 1.840,- eur. Žalovaný teda v priebehu odvolacieho konania od 18.03.2020 do 25.03.2020 uhradil celú istinu a jeho príslušenstvo v celkovej sume 11.840,- eur. Nakoľko žalovaný uhradil žalovanú istinu s príslušenstvom v plnej výške, zanikli dôvody na pokračovanie v konaní.

3 Žalovaný v podaní zo dňa 25.05.2020 vyjadril nesúhlas so späťvzatím žaloby a žiadal, aby odvolací súd rozhodol o jeho odvolaní proti rozsudku vo veci samej. Nesúhlas so späťvzatím žaloby odôvodnil tým, že späťvzatie žaloby je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, ako aj v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že žalobca si voči jeho spoločnosti cestou exekúcie uplatňuje iný peňažný nárok vo výške 13.999,80 eur s príslušenstvom. Uvedená exekúcia je vedená na Exekútorskom úrade JUDr. Ing. Miroslava Pallera v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 127EX 213/20. Tvrdil, že dňa 19.03.2020 e-mailom oznámil právnej zástupkyňi žalobcu, že na vysporiadanie pohľadávky z exekučného titulu (platobného rozkazu sp. zn. 33Up/138/2019), a to istiny vo výške 16.999,80 eur, uhradil jej klientovi dňa 16.03.2020 sumu 3.000,- eur a dňa 18.03.2020 sumu 3.500,- eur s tým, že omylom uviedol nesprávny variabilný symbol 542017, nakoľko uhrádzaný nárok v celkovej výške 16.999,80 eur neexistuje v účtovníctve, keďže faktúru vrátil späť ako spornú. Z jednostranného zápočtu vzájomných pohľadávok zo dňa 26.03.2020, ktorý mu žalobca doručil dňa 7.05.2020, je nepochybné, že ním vykonanú platbu vo výške 3.000,- eur zo dňa 17.03.2020 žalobca započítal na úhradu pohľadávky z platobného rozkazu sp. zn. 33Up/138/2019, kde je istina vo výške 16.999,80 eur, a že teda nejde o pohľadávku uplatnenú v tomto konaní. Uviedol, že ku dňu 25.03.2020 uhradil celý dlh vymáhaný v exekúcii, a nie dlh uplatnený v tomto konaní. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd späťvzatie žaloby podľa čl. 5 CSP odmietol, nakoľko ide o šikanózný výkon práva poškodzujúci jeho spoločnosť.

4 K nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby sa vyjadril žalobca. Tvrdenie žalovaného, že omylom uhradil jednotlivé čiastky pod variabilným symbolom 542017, nakoľko nárok v sume 16.999,80 eur neexistuje, lebo faktúru zaslal žalobcovi späť, označil za zavádzajúce s poukazom na to, že faktúra č. 612017 na sumu 16.999,80 eur bola pripojená k žalobe a zaslaná žalovanému spolu s platobným rozkazom, žalovaný sa k tejto faktúre vyjadril prípisom, ktorým žiadal spojiť prejednávajúcu vec s vecou sp. zn. 33Up/138/2019 a tiež v upomínacom konaní vo svojom odpore proti platobnému rozkazu sp. zn. 33Up/138/2019. Žalovanému bola teda faktúra č. 612017 na sumu 16.999,80 eur doručená po jej vystavení žalobcom, následne v tomto konaní spolu so žalobou a tretí raz aj v upomínacom konaní sp. zn. 33Up/138/2019. Argument žalovaného o neexistovaní tejto faktúry preto neobstoí. Žalovaný v jednotlivých úhradách dňa 18.03.2020 v sume 3.500,- eur, dňa 19.03.2020 v sume 3.500,- eur a dňa 25.03.2020 v sume 8.242,78 eur uviedol variabilný symbol, aký chcel. Keďže žalovaný uviedol variabilný symbol 542017, žalobca správne započítal jednotlivé úhrady na pohľadávku vyplývajúcu z faktúry č. 542017, ktorá je predmetom tohto konania. Argumentáciu žalovaného, že žiadal od jeho advokátky zaslať faktúru na sumu 16.999,80 eur považoval za bezpredmetnú. Uviedol tiež, že nie je pravdivé tvrdenie žalovaného, že úhradami v celkovej sume 15.242,78 eur uspokojil nároky žalobcu v

exekučnom konaní sp. zn. 127EX 213/20. Z upovedomenia o začatí exekúcie predloženého žalovaným vyplýva, že nároky oprávneného (žalobcu) v exekučnom konaní pozostávajú z istiny 13.999,80 eur, z príslušenstva 4.335,77 eur a z trov exekúcie, teda suma 15.242,78 eur by nepokryla nároky oprávneného ani v prípade, pokiaľ by bola započítaná na exekučné konanie. K jednostrannému započítaniu vzájomných pohľadávok uviedol, že toto bolo riadne dourčené žalovanému a do dňa podania tohto vyjadrenia nebolo zo strany žalovaného vrátené, resp. spochybnené. Poukázal na to, že snahou žalovaného je opakovane zavádzať a účelovo predlžovať toto súdne konanie, ako aj exekučné konanie a tým oddialiť svoju povinnosť uspokojiť nároky žalobcu. Nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby považoval za účelový a chaotický. Navrhol, aby odvolací súd jeho návrhu na zastavenie konania z dôvodu späťvzatia žaloby vyhovel.

5 Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že k späťvzatiu žaloby žalobcom došlo po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie a po podaní odvolania proti tomuto rozsudku žalovaným, t. j. v čase, keď rozsudok súdu prvej inštancie nenadobudol právoplatnosť. Konštatoval, že späťvzatie žaloby je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp civilného konania). Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je však limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie nemožno zastaviť. Dôkazné bremeno o existencii takýchto vážnych dôvodov v konaní nesie žalovaný. Ustanovenie § 370 ods. 2 CSP pre nesúhlas so späťvzatím žaloby vyžaduje, aby tento nesúhlas bol podložený vážnymi dôvodmi, pričom nestanovuje, čo možno považovať za takéto vážne dôvody na strane žalovaného, pre ktoré odvolací súd späťvzatie žaloby neprípustí. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 136/2010 zo dňa 22.09.2010, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) uviedol, že pokiaľ ide o vymedzenie pojmu vážne dôvody, zákon túto otázku nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku, a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi a dopad na postavenie účastníkov, najmä žalovaného, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov.

6 Odvolací súd zistil, že v predmetnom spore sa žalobca pôvodne domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 30.000,- eur z titulu úhrady faktúry č. 542017 zo dňa 1.11.2017, splatnej dňa 30.11.2017, vystavenej na sumu 36.317,40 eur. Pred vydaním platobného rozkazu v tomto konaní vzal žalobca žalobu čiastočne späť z dôvodu, že žalovaný čiastočne uhradil dlh, keď dňa 17.01.2018 zaplatil 3.000,- eur, dňa 18.01.2018 zaplatil 2.000,- eur, dňa 19.01.2018 zaplatil 5.000,- eur a dňa 24.01.2018 zaplatil 10.000,- eur. Z uvedeného dôvodu predmetom tohto sporu ostalo zaplatenie sumy 10.000,- eur s príslušenstvom. Z obsahu nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby považoval odvolací súd za nepochybné, že žalovaný nesúhlasil so späťvzatím žaloby z dôvodu, že uhrádzal nárok vo výške 16.999,80 eur, vyplývajúci z platobného rozkazu sp. zn. 33Up/138/2019, avšak pri vykonaných úhradách omylom uviedol nesprávny variabilný symbol 542017 a že nárok vo výške 16.999,80 eur neeviduje v účtovníctve, nakoľko faktúru vrátil späť ako spornú. Z obsahu spisu mal odvolací súd tiež preukázané, že nárok vo výške 16.999,80 eur vyplýva z faktúry č. 612017 zo dňa 5.12.2017, splatnej dňa 31.12.2017, pričom táto nebola predmetom tohto sporu. Zo žalobcom predloženého výpisu z účtu vyplýva, že žalovaný pri všetkých jednotlivých platbách v dňoch 18.03.2020, 19.03.2020 a 25.03.2020 sám uviedol variabilný symbol 542017, ktorý predstavuje číslo faktúry, na základe ktorej sa žalobca v tomto konaní proti žalovanému domáha zaplatenia dlžnej sumy. Keďže žalovaný sám opakovane identifikoval svoje platby variabilným symbolom týkajúcim sa pohľadávky uplatnenej v tomto súdnom konaní, s prihliadnutím na okolnosti a povahu uplatneného nároku dospel odvolací súd k záveru, že zastavením predmetného konania z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom nie sú ohrozené práva a právom chránené záujmy žalovaného.

7 Vzhľadom na to, že odvolací súd nezistil existenciu žiadnych vážnych dôvodov na strane žalovaného, ktoré by odôvodňovali nepripustenie späťvzatia žaloby žalobcom v celom rozsahu, odvolací súd podľa § 370 ods. 1 CSP späťvzatie žaloby pripustil, napadnuté uznesenie (správne má byť rozsudok - poznámka dovolacieho súdu) súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil podľa § 370 ods. 2, druhej vety CSP. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. S poukazom na to, že zastavenie konania z procesného hľadiska zaviniť žalovaný, ktorý žalobcom uplatnenú istinu zaplatil po začatí tohto súdneho konania, odvolací súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

8 Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie spolu s návrhom na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia v časti výroku o trovách konania podľa § 444 ods. 1 CSP. Pripustnosť svojho dovolania vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Namietal, že odvolací súd mu svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva sporovej strany v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedený nesprávny procesný postup videl v tom, že odvolací súd napriek jeho nesúhlasu so späťvzatím žaloby žalobcom, ktorý bol podložený vážnymi dôvodmi, pripustil späťvzatie žaloby, čím bolo žalovanému odňaté právo na prieskum pohľadávky žalobcu voči žalovanému v odvolacom konaní. Zároveň tým odvolací súd žalobcovi umožnil realizovať jeho zavádzajúce a šikanózne konanie, kedy žalobca v exekúcii o vymoženie inej pohľadávky žalobcu voči žalovanému, vymáha pohľadávku, ktorá mala byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu, čo znamená, že rozhodnutie odvolacieho súdu má negatívny dopad na postavenie žalovaného. Dovolateľ odvolaciemu súdu vytýkal „formalistický výklad právnych noriem bez skúmania podstatných skutkových dôvodov vylučujúcich aplikáciu daných noriem v danej veci“, ako aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktoré podľa jeho názoru neobsahuje ani len základné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Porušenie práva na spravodlivý proces a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu videl dovolateľ v dvoch rovinách: 1. nesprávne právne posúdenie späťvzatia žaloby, resp. vážnych dôvodov na strane žalovaného, pre ktoré žalovaný so späťvzatím nesúhlasil (žalovaný preukázal existenciu vážnych dôvodov s dopadom na jeho postavenie) a 2. nesprávne právne posúdenie, resp. neaplikáciu dobrých mravov na výkon práva žalobcu, keď podľa názoru žalovaného je späťvzatie žaloby konaním v rozpore s dobrými mravmi a ako také nepožíva právnu ochranu.

9 Podľa názoru dovolateľa žalobca zneužil inštitút späťvzatia žaloby spolu s inštitútom započítania pohľadávok za účelom poškodenia spoločnosti žalovaného. Poukázal na to, že žalobca ním vykonanú úhradu v celkovej výške 15.242,78 eur na judikovanú pohľadávku (priznanú platobným rozkazom Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní sp. zn. 33Up/138/2019, ktorá je vymáhaná v exekúcii u JUDr. Ing. Miroslava Pallera pod EČ 127EX 213/20 vo výške 13.999,80 eur) jednostranne započítal na nejudikovanú pohľadávku, ktorá bola predmetom tohto odvolacieho konania (10.000,- eur s prísl.), čím premenil nejudikovanú pohľadávku na judikovanú pohľadávku. Žalobca tak naďalej v exekúcii vymáha sumu 10.000,- eur s príslušenstvom, a to len z dôvodu, že úhradu, uskutočnenú žalovaným pred doručením upovedomenia o začatí exekúcie, započítal na predmetné konanie a zobral žalobu späť. Žalovaný (ako povinný v exekúcii) síce podal návrh na zastavenie exekúcie v celom rozsahu, ale o tomto návrhu nebolo dosiaľ rozhodnuté. Rozhodnutie odvolacieho súdu - podľa názoru dovolateľa - trpí základným závažným nedostatkom, ktorým je skutočnosť, že odvolací súd mal preukázané vážne dôvody žalovaného pre nesúhlas so späťvzatím žaloby s negatívnym dopadom na postavenie žalovaného v exekúcii o vymoženie inej pohľadávky žalobcu, a taktiež aj zjavné zneužívanie práva žalobcom tým, že žalobca ako oprávnený v exekúcii nezobral návrh na vykonanie exekúcie späť v rozsahu uhradenej pohľadávky a naďalej vymáha pohľadávku, ktorá mu už bola uhradená, simulujúc, že úhradu započítal na nejudikovanú pohľadávku, ktorá bola predmetom odvolacieho konania. Rozhodnutím odvolacieho súdu bolo žalovanému odňaté právo na spravodlivý proces tým, že odvolací súd pre pripustenie späťvzatia žaloby neuskutočnil prieskum pohľadávky žalobcu.

10 S poukazom na § 3 Občianskeho zákonníka a článok 5 Základných princípov CSP dovolateľ ďalej namietal, že žalobca odo dňa podania žaloby koná v rozpore s dobrými mravmi a priznanie mu jeho simulovaného a nedôvodného nároku predstavuje založenie úmysleného bezdôvodného obohacovania sa

na úkor spoločnosti žalovaného. Rozhodnutie odvolacieho súdu má nasledovné negatívne dopady na postavenie žalovaného: a/ žalobca v exekúcii o vymoženie inej pohľadávky vymáha voči žalovanému 10.000,- eur s príslušenstvom, hoci táto pohľadávka mu nebola súdom priznaná, b/ o pohľadávke žalobcu na zaplatenie 10.000,- eur s príslušenstvom nebolo právoplatne rozhodnuté, keďže odvolací súd sa nezaoberal meritom veci a uplatnenými odvolacími dôvodmi voči uvedenej pohľadávke a c/ žalobca zneužil právo, keď zápočtom a späťvzatím sám bez rozhodnutia súdu vytvoril judikovanú pohľadávku, ktorú vymáha v exekúcii. Odvolací súd mal síce uvedené negatívne dopady na postavenie žalovaného za preukázané, keď ich dokonca vo svojom rozhodnutí uvádza, napriek tomu však pripustil späťvzatie žaloby a odobril tak nezákonný postup žalobcu. Správne mal odvolací súd úkon žalobcu (späťvzatie žaloby) odmietnuť, nakoľko ide o šikanózný výkon práva poškodzujúci spoločnosť žalovaného (čl. 5 Základných princípov CSP).

11 Napokon dovolateľ poukázal tiež na to, že nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu má dopad aj na nesprávnosť výroku o trovách (prvoinštančného a odvolacieho) konania. Namietal, že spoločnosť žalovaného nezavinila zastavenie konania, lebo neplnila na pohľadávku, ktorá bola predmetom odvolacieho konania, ale plnila na judikovanú exekučnú pohľadávku. Žalobca je ten, kto zavinil zastavenie konania, keďže simuluje zápočet, ktorým malo dôjsť k zániku pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania. Odvolaciemu súdu je známa rozhodná skutočnosť, a to vôľa žalovaného plniť na inú pohľadávku, nie na (spornú) pohľadávku, ktorá je predmetom tohto konania. Preto odvolací súd aj v tomto smere pochybil, keď túto rozhodnú skutočnosť nezohľadnil pri rozhodovaní o trovách konania.

12 Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na opätovné konanie a rozhodnutie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia v časti druhej výrokovej vety (o priznaní náhrady trov konania žalobcovi), a to za účelom predídienia vzniku nadbytočných úkonov súdu (rozhodovanie o výške trov konania), ktoré môžu byť v dôsledku dovolacieho konania rozhodnuté inak.

13 K dovolaniu žalovaného zaslal žalobca písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol, resp. zamietol a o náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa zásad procesného úspechu strán v dovolacom konaní. Uviedol, že subjektívny názor dovolateľa, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nesprávne, lebo nebolo vynesené podľa vôle dovolateľa, resp. nebolo odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dôkazom o nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorým by sa dovolateľovi znemožnilo uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Žalobca poukázal na to, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré pripustil späťvzatie žaloby a konanie zastavil, pričom sa podrobne vyjadril aj k relevantným námietkam žalovaného, ktoré uviedol vo svojom oznámení o nesúhlase so späťvzatím žaloby. Z podrobného a zrozumiteľného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, na základe akých úvah dospel odvolací súd k záveru, že sú naplnené dôvody na žalobcom navrhovaný postup. Podľa názoru žalobcu je teda rozhodnutie odvolacieho súdu odôvodnené dostatočne a za dôvod dovolania nemožno považovať to, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil podľa predstáv dovolateľa. Zdôraznil, že pri posudzovaní, či odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá zákonným požiadavkám, nie je možné sa zaoberať jeho vecnou správnosťou, t. j. správnosťou skutkových a právnych záverov v ňom obsiahnutých, pretože ide o skúmanie porušenia procesných práv a nie hmotnoprávnych nárokov strany.

14 Pokiaľ žalovaný vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP žalobca poukázal na to, že z dovolania nie je zrejmé, od akej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu sa odvolací súd odklonil, keďže žalovaný ani jedno také rozhodnutie neuviedol. Žalobca v tejto súvislosti upriamil pozornosť na bod 11 odôvodnenia napadnutého uznesenia a v ňom citované uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo 136/2010 zo dňa 22.09.2010, ktorým sa odvolací súd riadil pri posúdení existencie „vážnych dôvodov“, pričom uzavrel, že dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nie je skutočnosť, že názor odvolacieho súdu na aplikáciu judikatúry v tejto veci sa odlišuje od názoru žalobcu (správne má byť zrejme žalovaného - poznámka dovolacieho súdu). K návrhu

žalovaného na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v časti výroku o trovách konania žalobca namietal, že žalovaný neuviedol taký dôvod hodný osobitného zreteľa na aplikáciu ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, na základe ktorého by odvolací súd mohol jeho návrhu vyhovieť. Len samotné konštatovanie, aby sa predišlo nadbytočným úkonom súdu, nie je spôsobilé na aplikáciu predmetného ustanovenia.

15 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr skúmal, či je dovolanie procesne prípustné.

16 Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

17 Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo, ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18 Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súd ešte nebola vyriešená, alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

19 Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až písm. n/.

20 Podľa § 447 písm. c/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

21 Úspešné uplatnenie dovolania je podmienené primárnym záverom odvolacieho súdu, že tento mimoriadny opravný prostriedok je procesne prípustný, pričom až následne, sekundárnym záverom odvolacieho súdu je, že dovolanie je aj dôvodné. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému primárnemu záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť k posúdeniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska jeho vecnej (ne)správnosti.

22 Dovolaním napadnuté uznesenie, vydané podľa § 370 CSP, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, preto procesná prípustnosť dovolania žalovaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP nie je daná. V prípade výroku, ktorým odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania, vyplýva neprípustnosť dovolania *expressis verbis* z odseku 2 citovaného ustanovenia, keď v prípadoch uvedených v § 421 ods. 1 CSP nie je dovolanie prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až písm. n/ CSP, t. j. aj o odvolaní proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania (§ 357 písm. m/ CSP). Dovolanie žalovaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci teda smeruje proti rozhodnutiu (uzneseniu) odvolacieho súdu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je procesne prípustný. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dovolanie žalovaného uplatnené podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou dovolaním napadnutého rozhodnutia.

23 Dovolateľ ďalej prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania (rozhodnutie vo veci samej), ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej. Aj rozhodnutie vo veci samej je svojou podstatou a

svojimi dôsledkami rozhodnutím, ktorým sa konanie o predmete sporu končí, avšak pre účely posudzovania prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP takéto rozhodnutie nemožno zaradiť do skupiny rozhodnutí, ktorými sa konanie končí, pretože pre tento účel je už zaradené do skupiny rozhodnutí vo veci samej. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním, t. j. aj rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí súdu prvej inštancie (§ 370 CSP). V súvislosti s výrokom o nároku na náhradu trov (prvoinštančného a odvolacieho) konania dovolací súd poukazuje na uznesenie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1VObdo/2/2021 z 29. septembra 2021, z ktorého vyplýva, že za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 CSP, možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania, keďže uznesenie o náhrade trov konania je rozhodnutím o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí. Uznesenie veľkého senátu nadväzuje na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to nález sp. zn. I. ÚS 387/2019 z 2. apríla 2020 a uznesenie sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018, ktoré bolo publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 74/2018.

24 Ustanovenie § 420 CSP formuluje jednak prípustný predmet, t. j. proti ktorým rozhodnutiam je dovolanie prípustné a zároveň vyžaduje, aby tieto rozhodnutia trpeli niektorou z tzv. väd zmätočnosti, ktoré predstavujú vážne procesné nedostatky, ktorých zistenie dovolacím súdom vedie k potrebe zrušenia napadnutého rozhodnutia bez ohľadu na to, či táto procesná vada, resp. nedostatok mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Prípustnosť dovolania nie je daná tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie je postihnuté niektorou z väd uvedených v § 420 SP, ale dovolanie je prípustné až vtedy, ak vyjde najavo, že rozhodnutie takouto vadou skutočne trpí. V prípade, že tvrdenie dovolateľa nie je správne, dovolací súd dovolanie odmietne, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

25 V posudzovanom prípade dovolateľ tvrdil existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorú charakterizujú tieto pojmové znaky: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Do obsahu práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania (sporovej strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

26 Z obsahu spisu dovolací súd nezistil žiadny nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie ani odvolacieho súdu v súvislosti s podaním žalobcu, ktorým vzal žalobu v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Predmetné podanie, doručené súdu prvej inštancie dňa 28. januára 2020 ako súčasť vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovaného, bolo 6. februára 2020 doručené žalovanému (prostredníctvom jeho právneho zástupcu) spolu s výzvou na vyjadrenie sa v lehote 10 dní. Súd prvej inštancie teda žalovanému vytvoril procesnú možnosť oznámiť súdu vážne dôvody, pre ktoré so späťvzatím žaloby žalobcom nesúhlasí, ktorú možnosť žalovaný aj využil, keď 25. mája 2020 doručil na

súd prvej inštancie svoj nesúhlas so späťvzatím žaloby. Po predložení veci odvolaciemu súdu sa tento zaoberal tak späťvzatím žaloby žalobcom, ako aj nesúhlasom žalovaného a s poukazom na závery vyplývajúce z uznesenia NS SR sp. zn. 4Cdo/136/2010 z 22.09.2010 dospel k názoru o neexistencii vážnych dôvodov na strane žalovaného, ktoré by odôvodňovali nepripustenie späťvzatia žaloby žalobcom v celom rozsahu. Nie je dôvodné a ani pravdivé tvrdenie žalovaného v dovolaní, že odvolací súd mal preukázané vážne dôvody žalovaného pre nesúhlas so späťvzatím žaloby, resp. negatívne dopady späťvzatia žaloby na postavenie žalovaného, ktoré dokonca vo svojom rozhodnutí uviedol, napriek tomu však pripustil späťvzatie žaloby a odobril tak nezákonný postup žalobcu. Odvolací súd síce v odseku 14 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uviedol, že z obsahu nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby mal za „nepochybné“ dôvody, pre ktoré žalovaný nesúhlasil so späťvzatím žaloby, uvedené sa však nedá interpretovať tak, že ich mal za „preukázané“. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že ním realizované platby na účet žalobcu sa netýkali pohľadávky uplatnenej v tomto súdnom konaní, a teda dospel k záveru, že žalovaný plnil žalovanú pohľadávku. Z uvedeného následne vyvodil, že zastavením predmetného konania z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom nie sú ohrozené práva a právom chránené záujmy žalovaného, teda presný opak toho, čo tvrdí žalovaný v dovolaní.

27 Ako nedôvodnú hodnotí dovolací súd tiež námietku nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia, ktoré podľa názoru dovolateľa neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Rozhodnutie odvolacieho súdu je odôvodnené dostatočne, keďže odvolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, z akých dôvodov žalobca navrhol pripustiť späťvzatie žaloby, ďalej dôvody, pre ktoré žalovaný so späťvzatím žaloby nesúhlasil, citoval ustanovenia § 370 ods. 1 a 2 CSP a tieto aj pomerne podrobne vyložil (s poukazom na uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/136/2010 z 22.09.2010) a napokon sa v odseku 14 vysporiadal s argumentáciou žalovaného, ktorou odôvodňoval svoj nesúhlas so späťvzatím žaloby žalobcom. Z takto koncipovaného odôvodnenia je aj dovolaciemu súdu zrejmé, na základe akých úvah dospel odvolací súd k záveru, že dôvody uvádzané žalovaným nepredstavujú vážne dôvody pre nepripustenie späťvzatia žaloby podľa § 370 ods. 2 CSP.

28 Pokiaľ žalovaný nesúhlasí s tým, ako odvolací súd posúdil ním tvrdené skutočnosti, ktorými odôvodňoval nesúhlas so späťvzatím žaloby, tak v skutočnosti nejde o námietku nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ale o námietku inú, vo väzbe na otázku vecnej správnosti skutkových a právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil napadnuté rozhodnutie. Uvedené závery však dovolací súd nebol oprávnený podrobiť meritórnemu dovolaciemu prieskumu, keďže: i/ dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP) a ii/ napadnuté uznesenie odvolacieho súdu Civilný sporový poriadok neumožňuje preskúmať z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 CSP a contrario). Obdobne nebol dovolací súd oprávnený skúmať ani vecnú správnosť výroku napadnutého uznesenia, ktorým sa rozhodlo o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a odvolacieho konania.

29 Na základe zistenia, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nie je postihnuté namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP a tiež z dôvodu uvedeného v odseku 22 odôvodnenia tohto rozhodnutia, dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP, keďže dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je procesne prípustné. O návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v časti výroku o náhrade trov konania dovolací súd nerozhodol, pretože to vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalovaného nepovažoval za potrebné.

30 V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi dovolací súd priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý v konaní úspešný nebol (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

31 Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.